PROTOCOL DE SUPERVISIÓ DELS ESPECIALISTES EN FORMACIÓ

INFERMERIA DE SALUT MENTAL

Versió: 1

Elaborat per: Ana Belén Martínez Gonzalo, Carmen María Moreno López. Infermeres especialistes en Salut Mental.

Aprovat per la Comissió de Docència en data: 31 de juliol de 2024

Objectiu del protocol

Descriure el nivell de supervisió requerit per a les activitats assistencials que desenvolupin els residents.
El protocol ha de ser conegut per tots els residents de l' especialitat i per tots els professionals assistencials de les diferents àrees on es formen els residents.

Marc Legal

- Tota l' estructura del sistema sanitari ha d' estar en disposició de ser utilitzada per als ensenyaments de grau, formació especialitzada i continuada dels professionals
- El deure general de supervisió és inherent a l' exercici de les professions sanitàries en els centres on es formen residents.
  - Article 104 de la llei 14/1986, General de Sanitat.
  - Article 34.b de la llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de Salut
  - Article 12.c de la llei 44/2003, de 21 de novembre, d'Ordenació de les Professions Sanitàries.
- Les comissions de Docència han d' elaborar protocols escrits per graduar la supervisió de les activitats que desenvolupin els residents en àrees assistencials significatives, amb especial referència a l' àrea d' urgències o qualsevol altre que es consideri d' interès.
- Els protocols s'han de presentar als òrgans de direcció del centre perquè el /la Cap d'Estudis pacti amb ells la seva aplicació i revisió periòdica.
  - Article 15.5 del RD 183/2008, de 8 de febrer, pel qual es determinen i classifiquen les especialitats en Ciències de la Salut i es desenvolupen determinats aspectes del sistema de formació sanitària especialitzada.
  - Article 15.5 del Decret 165/2015, de 21 de juliol, de Formació sanitària especialitzada a Catalunya.

Àmbit d' aplicació

Aquest protocol de supervisió és aplicable a tots els residents que estiguin desenvolupant el seu programa de formació sanitària especialitzada en el Servei d'

Infermeria de Salut Mental

Deure de Supervisió

El deure general de supervisió és inherent als Professionals que presten serveis en les diferents unitats assistencials en les quals es formen els residents. Aquests professionals estan obligats a informar els tutors sobre les activitats realitzades pels residents.

Els responsables dels equips assistencials dels diferents dispositius que integren la unitat docent han de programar les activitats assistencials dels residents en coordinació amb els seus tutors, per tal de facilitar el compliment de l' itinerari formatiu de l' especialitat i la integració supervisada dels residents en les activitats assistencials, docents i recerca que es duguin a terme en aquestes unitats, amb subjecció al règim de jornada i descansos previstos per la legislació aplicable al respecte.

La Comissió de Docència i els òrgans de direcció han d' establir els mecanismes necessaris per a facilitar el compliment de l' itinerari formatiu i la supervisió adequada dels residents a cada unitat o dispositiu pel qual roten residents

Supervisió decreixent durant la seva residència

El sistema de residència implica la prestació professional de serveis per part dels titulats universitaris que cursin els programes de les diferents especialitats en Ciències de la salut.

Aquest sistema formatiu suposa l' assumpció progressiva de responsabilitats en l' especialitat que s' estigui cursant i un nivell decreixent de supervisió, a mesura que s' avança en l' adquisició de les competències previstes en el programa formatiu, fins a assolir el grau de responsabilitat inherent en l' exercici autònom de l' especialitat sanitària.

En aplicació d' aquest principi rector, els residents han de seguir les indicacions dels especialistes que prestin serveis en els diferents dispositius de centre o unitat, sens perjudici de plantejar a aquests especialistes ja els seus tutors totes les qüestions que suscitin com a conseqüència d' aquesta relació.

Com a normes generals:

1. Els residents tindran en totes les rotacions un professional de plantilla que supervisarà el seu treball.

2. La supervisió dels residents de primer any serà de presència física.

- Serà responsabilitat dels especialistes que prestin servei en els diferents dispositius del centre o unitat pels quals estiguin rotant o prestant serveis d' atenció continuada els residents.
- Aquests especialistes han de visar per escrit les altes, baixes i altres documents relatius a les activitats assistencials en què intervinguin els residents de primer any.

3. A partir del segon any, la supervisió serà progressivament decreixent

- A aquests efectes, el/la tutor/a del/la resident podrà impartir, tant a aquest/a com als especialistes que prestin serveis en els diferents dispositius del centre o unitat, instruccions específiques sobre el grau de supervisió requerida pels residents al seu càrrec, segons les característiques de l'especialitat i el procés individual d'adquisició de competències.
- En tot cas, el/la resident té dret a conèixer els professionals presents a la unitat en la qual prestin servei i podrà recórrer i consultar-los quan ho consideri necessari.

Graduació de la supervisió de les activitats assistencials

La capacitat per realitzar determinades activitats assistencials per part dels residents té relació amb el seu primer nivell de competències i amb la seva experiència, en bona mesura determinada per l' any de residència en què es trobin. A més, la naturalesa i la dificultat de l' activitat a realitzar és un determinant important. Aquests factors condicionen el grau de supervisió que necessiten.

Nivell 3. Supervisió alta

El/la resident té un coneixement teòric de determinades actuacions, però no experiència. El/la resident observa i ajuda l'especialista de plantilla que és qui realitza l'activitat o el procediment

Nivell 2. Supervisió mitjana

El/la resident té prou coneixement, però no la suficient experiència per realitzar una determinada activitat assistencial de forma independent. El/la resident realitza l'activitat o el procediment sota supervisió directa* de l'especialista responsable.

Nivell 1. Supervisió baixa o a demanda

Les competències adquirides permeten al/la resident dur a terme actuacions de forma independent, sense necessitat de tutela directa. El/la resident executa i després informa l'especialista responsable. Demana supervisió si ho considera necessari.

Nivell	Supervisió	Autonomia
1	Supervisió a demanda	Actua de forma independent, excepte en situacions puntuals.
2	Supervisió directa	Sap com actuar però li falta experiència per ser autònom/a.
3	Realitzat per l' especialista	Només té coneixements teòrics, pot observar i ajudar

*Supervisió directa significa que l'especialista que està supervisant el resident coneix el que fa, intervé quan ho considera necessari i respon a les seves consultes o demandes d'intervenció. La supervisió directa no implica necessàriament que l' especialista estigui de presència física durant tota l' activitat o procediment.

- Les activitats apreses en els anys anteriors mantenen el Nivell de Supervisió previ a l' inici del següent any formatiu, per anar disminuint al llarg del mateix.
- Per a les activitats de nova realització, s' estableix sempre el Nivell de Supervisió màxima a l' inici de la rotació, independentment de l' any formatiu

Quan un/a resident no assoleix les competències necessàries per progressar en la seva formació, no es pot disminuir el Nivell de Supervisió de l'activitat en qüestió, havent-se de notificar aquest fet al tutor/a del/la resident, que podrà adaptar i redefinir els Nivells de Supervisió de la rotació fins que es comprovi que la progressió del resident garanteix la qualitat de la formació.

Nivell de supervisió en l' àmbit d' Urgències/
Atenció Continuada

Els residents de l' especialitat d' infermeria de Salut Mental realitzaran atenció continuada a Urgències en forma de mòduls de guàrdia, sota la responsabilitat del responsable de les unitats docents on realitzin l' atenció continuada. L' atenció continuada implementarà l' adquisició de coneixements i habilitats en el context del maneig del pacient psiquiàtric agut.

Activitats o procediments	**Nivell de supervisió**	
	R1	**R2**
Realitzar anamnesi clínica d' infermeria de l' usuari en crisi	3-2	2-1
Aplicar Pla de cures en situació de crisi	3-2	2-1
Control i seguiment del tractament farmacològic prescrit a Urgències	3-2	2-1
Identificar situacions de risc (seguretat clínica)	3-2	2-1
Assegurar continuïtat de cures a l' alta d' Urgències	3-2	2-1
Gestió de la informació al pacient i família	3-2	2-1

Nivell de supervisió pròpies de l' especialitat

Activitats o procediments que es realitzen de manera comuna en tots els dispositius	**Nivell de supervisió**	
	R1	**R2**
Comunicar-se i interactuar adaptant un estil de comunicació motivacional amb els usuaris dels serveis de salut mental	3-2	2-1
Establir una relació terapèutica amb el pacient i l' entorn basada en la relació d' ajut	3-2	2-1
Identificar les necessitats i problemes de salut	3-2	2-1
Revisar la història clínica	3-2	1
Realitzar l' anamnesi completa i establir un pla de cures d' infermeria	3-2	2-1
Redactar els cursos clínics de forma completa i	3-2	2-1

organitzada		
Treballar la consciència de la malaltia en el pacient i la família a través de la psicoeducació	3-2	2-1
Revisar, preparar i administrar els tractaments orals	3-2	2-1
Tècniques d'infermeria general: Instauració via perifèrica, SNG , SV	2-1	1
Preparar les sessions de grups terapèutics	3-2	2-1
Manejar protocols farmacològics AP d' alliberament prolongat; Preparar, administrar i monitoritzar efectes secundaris	3-2	2-1
Intervenir en les sessions de grups psicoeducatius	3-2	2-1
Manejar protocols d' intervenció en crisi	3-2	2-1
Realitzar la valoració completa del pacient i un pla d' intervenció terapèutic en l' atenció domiciliària	3-2	2-1
RCP bàsica	3-2	1

Nivell de supervisió Unitat d' Hospitalització Breu/ Aguts

Activitats o procediments	**Nivell de supervisió**	
	R1	**R2**
Realitzar valoració d' infermeria de l' usuari en crisi	3-2	
Aplicar Pla de cures en situació de crisi	3-2	
Control i seguiment del TTO farmacològic prescrit	3-2	
Identificar situacions de risc (seguretat clínica)	3-2	
Assegurar continuïtat de cures a l' alta	3-2	
Gestió de la informació al pacient i família	3-2	

Nivell de supervisió Unitat de subaguts i mitja i llarga estada

Activitats o procediments	**Nivell de supervisió**

	R1	R2
Realitzar valoració infermera al pacient d' alta dependència psiquiàtrica	3-2	
Participar en la realització, seguiment i avaluació dels objectius PIR (pla individualitzat de rehabilitació).	3-2	
Control i seguiment del tractament farmacològic prescrit	3-2	
Aplicar intervencions infermeres en la consecució d'objectius de l'usuari (autocura i autonomia)	3-2	
Realitzar grups psicoeducatius (desenvolupar programa de psicoeducació)	3-2	
Potenciar i supervisar les activitats de lleure terapèutic.	3-2	
Coordinació amb serveis comunitaris per assegurar la continuïtat de cures i promoure programes de trànsit a la comunitat	3-2	

Nivell de supervisió en Unitats especials

Unitat de Trastorns conducta Alimentària

Activitats o procediments	Nivell de supervisió	
	R1	R2
Realitzar valoració d' infermeria individualitzada de TCA	3-2	
Aplicar pla de cures corresponent a cada patologia de TCA	3-2	
Control i seguiment del tractament farmacològic prescrit	3-2	
Realitzar Educació sanitària adequada en cada moment de la patologia	3-2	
Participar o liderar grups terapèutics	3-2	
Identificar conductes de risc	3-2	
Gestió de la informació al pacient i família.	3-2	
Coordinació amb serveis comunitaris per assegurar la continuïtat de cures	3-2	

Unitat d' Addiccions comportamentals i a substàncies

Activitats o procediments	Nivell de supervisió	
	R1	R2
Realitzar valoració d' infermeria de l' usuari, fent especial èmfasi en el les substàncies i patrons de consum.	3-2	
Aplicar pla de cures en situació abordant els trastorns de conducta i el consum.	3-2	
Control i seguiment del tractament farmacològic prescrit	3-2	
Aplicar programa psicoeducatiu (hàbits tòxics)	3-2	
Identificar situacions de risc (seguretat clínica)	3-2	
Gestió de la informació al pacient i família.	3-2	
Assegurar continuïtat de cures (alta)	3-2	

Urgències psiquiatria

Activitats o procediments	Nivell de supervisió	
	R1	R2
Realitzar el triatge a urgències	3-2	
Valorar l' estat psicopatològic	3-2	
Identificar factors d' auto i heteroagressió, conducta suïcida i risc de fuga	3-2	
Realitzar contenció verbal	3-2	
Manejar la intervenció en crisi	3-2	
Realitzar contenció mecànica	3-2	
Completar el protocol de contenció mecànica	3-2	
Administrar tractaments farmacològics en situació d' urgència	3-2	
RCP bàsica	3-2	

Nivell de supervisió en Hospital de dia de Salut Mental d' adults

Activitats o procediments	Nivell de supervisió

	R1	R2
Realitzar valoració d' infermeria de l' usuari		2-1
Aplicar pla de cures realitzant intervencions en les necessitats que necessitin suport.		2-1
Desenvolupar activitat grupal: psicoeducativa, de relaxació i lleure terapèutic.		2-1
Control i seguiment del tractament farmacològic prescrit		2-1
Gestió de la informació i suport a les famílies		2-1

Nivell de supervisió en Unitat d' Ingrés Comunitari

Activitats o procediments	**Nivell de supervisió**	
	R1	**R2**
Realitzar valoració individualitzada de l' usuari hospitalitzat		2-1
Valorar l' estat psicopatològic		2-1
Aplicar pla de cures realitzant intervencions en les necessitats que necessitin suport.		2-1
Control i seguiment del tractament farmacològic prescrit		2-1
Gestió de la informació i suport a les famílies/entorn		2-1
Realitzar coordinació amb els diferents nivells assistencials		2-1

Nivell de supervisió d' Unitat d' aguts i subaguts d' adolescents

Activitats o procediments	**Nivell de supervisió**	
	R1	**R2**
Realitzar acollides d'usuaris (primeres demandes)		2-1
Valoració, seguiment i intervenció en els usuaris del		2-1

programa de TMG (gestió de casos).		
Seguiment dels usuaris amb tractaments d' especial control clínic		2-1
Aprenentatge per a la utilització d' escales de valoració.		2-1
Aprendre eines per a la conducció de grups		2-1
Realitzar coordinació amb els diferents nivells assistencials		2-1
Desenvolupar activitat grupal: psicoeducativa, de relaxació i lleure terapèutic.		2-1
Gestió de la informació i suport a les famílies		2-1

Nivell de supervisió d' Unitat Salut Mental Comunitària

Activitats o procediments	**Nivell de supervisió**	
	R1	**R2**
Realitzar acollides d'usuaris (primeres demandes)		2-1
Valoració, seguiment i intervenció en els usuaris del programa de TMS (gestió de casos).		2-1
Seguiment dels usuaris amb tractaments d' especial control clínic		2-1
Aprenentatge per a la utilització d' escales de valoració		2-1
Aprendre eines per a la conducció de grups		2-1
Realitzar coordinació amb els diferents nivells assistencials		2-1